

USTAWA
z dnia 8 lipca 2005 r.

**o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza
obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾**

Opracowano na podstawie Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1418, z 2006 r., Nr 195, poz. 1437, z 2008 r. Nr 197, poz. 1223, z 2010 r. Nr 257, poz. 1726.

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w wyniku wypędzenia z byłego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego opuszczenia w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. dokonanego na podstawie:

- 1) układu z dnia 9 września 1944 r. pomiędzy Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego a Rządem Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Rad dotyczącego ewakuacji obywateli polskich z terytorium B.S.R.R. i ludności Białoruskiej z terytorium Polski,
- 2) układu z dnia 9 września 1944 r. pomiędzy Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego a Rządem Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Rad dotyczącego ewakuacji obywateli polskich z terytorium U.S.R.R. i ludności ukraińskiej z terytorium Polski,
- 3) układu z dnia 22 września 1944 r. pomiędzy Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego a Rządem Litewskiej Socjalistycznej Republiki Rad dotyczącego ewakuacji obywateli polskich z terytorium Litewskiej S.R.R. i ludności litewskiej z terytorium Polski,
- 4) umowy z dnia 6 lipca 1945 r. między Tymczasowym Rządem Jedności Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o prawie zmiany obywatelstwa radzieckiego osób narodowości polskiej i żydowskiej, mieszkających w ZSRR i o ich ewakuacji do Polski i o prawie zmiany obywatelstwa polskiego osób narodowości rosyjskiej, ukraińskiej, białoruskiej, rusińskiej i litewskiej, mieszkających na terytorium Polski i o ich ewakuacji do ZSRR

zwanego dalej „prawem do rekompensaty”.

- 1a. Prawo do rekompensaty przysługuje również osobom, które pozostawiły nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w związku z umową pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich o zamianie odcinków terytoriów państwowych z dnia 15 lutego 1951 r.
2. Przepisy ust. 1 stosuje się także do osób, które na skutek innych okoliczności związanych z wojną rozpoczętą w 1939 r., były zmuszone opuścić byłe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, ustawę z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych i ustawę z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej.

Art. 2.

Prawo do rekompensaty przysługuje właścicielowi nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli spełnia on łącznie następujące wymogi:

- 1) był w dniu 1 września 1939 r. obywatelem polskim, zamieszkiwał w tym dniu na byłym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz opuścił je z przyczyn, o których mowa w art. 1;
- 2) posiada obywatelstwo polskie.

Art. 3.

1. W przypadku gdy nieruchomości pozostawione poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej były przedmiotem współwłasności, prawo do rekompensaty przysługuje wszystkim współwłaścicielom, spełniającym wymogi określone w art. 2, albo niektórym z nich, wskazanym przez pozostałych współwłaścicieli. Wskazanie osoby uprawnionej do rekompensaty następuje przez złożenie oświadczenia z podpisem poświadczonym notarialnie lub przed organem administracji publicznej albo przez złożenie oświadczenia w polskiej placówce konsularnej.
2. W przypadku śmierci właściciela nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, prawo do rekompensaty przysługuje wszystkim spadkobiercom albo niektórym z nich, wskazanym przez pozostałych spadkobierców, jeżeli spełniają wymóg określony w art. 2 pkt 2. Wskazanie osoby uprawnionej do rekompensaty następuje przez złożenie oświadczenia z podpisem poświadczonym notarialnie lub przed organem administracji publicznej albo przez złożenie oświadczenia w polskiej placówce konsularnej.

Art. 4.

Prawo do rekompensaty potwierdzone na podstawie niniejszej ustawy albo odrębnych przepisów jest niezbywalne.

Art. 5.

1. Potwierdzenie prawa do rekompensaty następuje na wniosek osoby ubiegającej się o potwierdzenie tego prawa, złożony nie później niż do dnia 31 grudnia 2008 r.
2. Wniosek o potwierdzenie prawa do rekompensaty w przypadkach, o których mowa w art. 3, składa współwłaściciel lub spadkobierca lub wskazana osoba uprawniona do rekompensaty.
3. Prawo do rekompensaty potwierdza, w drodze decyzji:
 - 1) wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy będącego właścicielem nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej albo
 - 2) wojewoda właściwy ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania osoby będącej właścicielem nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli o zaliczenie ubiegają się spadkobiercy tej osoby, albo

- 3) wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania jednego z wnioskodawców wskazanego przez pozostałych, jeżeli współwłaściciele nieruchomości mieszkają lub mieszkali w różnych województwach, albo
 - 4) wojewoda właściwy ze względu na miejsce złożenia wniosku, jeżeli nie można określić właściwości zgodnie z pkt 1-3.
4. Wojewoda, do którego wpłynął wniosek o potwierdzenie prawa do rekompensaty, zawiadamia o wszczęciu postępowania wojewodów właściwych ze względu na miejsce zamieszkania pozostałych współwłaścicieli lub spadkobierców lub wskazanych osob uprawnionych do rekompensaty.

Art. 6.

1. Do wniosku, o którym mowa w art. 5 ust. 1, należy dołączyć:
 - 1) dowody, które świadczą o pozostawieniu nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej z przyczyn, o których mowa w art. 1, oraz o rodzaju i powierzchni tych nieruchomości;
 - 2) dowody, które świadczą o posiadaniu obywatelstwa polskiego, o którym mowa w art. 2 i art. 3;
 - 3) dowody potwierdzające miejsce lub miejsca zamieszkania wnioskodawcy, a w przypadku, o którym mowa w art. 3 ust. 2, również dowody potwierdzające miejsca zamieszkania po przybyciu na obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osób, o których mowa w art. 2 lub art. 3; w przypadku braku tych dowodów do wniosku dołącza się oświadczenie wnioskodawcy o miejscu lub miejscach zamieszkania tych osób;
 - 4) oświadczenie o wskazaniu osoby uprawnionej w przypadku, o którym mowa w art. 3 ust. 1;
 - 5) oświadczenie o dotychczasowym stanie realizacji prawa do rekompensaty.
2. W przypadku śmierci właściciela nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej do wniosku należy dołączyć:
 - 1) postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku albo o dziale spadku;
 - 2) oświadczenie o wskazaniu osoby uprawnionej w przypadku, o których mowa w art. 3 ust. 2.
3. Osoba, która na podstawie odrębnych przepisów, w ramach realizacji prawa do rekompensaty, nabyła na własność albo w użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa, lub nieruchomości takie nabyli jej poprzednicy prawni, dołącza do wniosku dokumenty urzędowe poświadczające nabycie.
4. Dowodami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, mogą być w szczególności:
 - 1) urzędowy opis mienia;
 - 2) orzeczenie wydane przez były Państwowy Urząd Repatriacyjny;
 - 3) dokumenty urzędowe, w tym sądowe, a także dokumenty pozyskane z archiwów państwowych Republiki Białoruś, Republiki Litewskiej, Federacji Rosyjskiej, Ukrainy lub innych państw;
 - 4) wydane przez władze polskie dokumenty, które świadczą o posiadaniu obywatelstwa polskiego.
5. W przypadku braku dokumentów, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, dowodami, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być oświadczenia dwóch świadków złożone, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, przed notariuszem, organem prowadzącym postępowanie lub w polskiej placówce konsularnej w kraju zamieszkania świadka, którzy:

- 1) zamieszkiwali w miejscowości, w której znajduje się nieruchomość pozostawiona poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, lub w miejscowości sąsiedniej;
 - 2) nie są osobami bliskimi - w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 i Nr 281, poz. 2782) - właściciele lub spadkobierców ubiegających się o potwierdzenie prawa do rekompensaty.
6. Jeżeli wniosek nie spełnia wymogów określonych w ust. 1-3, wojewoda wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 6 miesięcy od dnia doręczenia wezwania.

Art. 7.

1. Wojewoda, po wszczęciu postępowania, dokonuje oceny spełnienia wymogów, o których mowa w art. 2, art. 3 i art. 5 ust. 1 i 2, na podstawie dowodów, o których mowa w art. 6. Pozytywna ocena następuje w drodze postanowienia. W postanowieniu wojewoda wzywa wnioskodawcę do:
 - 1) wskazania jednej z wybranych form realizacji prawa do rekompensaty, określonej w art. 13 ust. 1;
 - 2) wskazania numeru rachunku bankowego, w przypadku wyboru świadczenia pieniężnego realizowanego w formie przelewu;
 - 3) dołączenia do wniosku, o którym mowa w art. 5 ust. 1, operatu szacunkowego sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego, w którym została określona wartość nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 4) w przypadku, o których mowa w art. 6 ust. 3, dołączenia również operatu szacunkowego, w którym została określona wartość nabytego prawa własności nieruchomości albo wartość nabytego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i wartość położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali.
2. W przypadku niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 2, art. 3 i art. 5 ust. 1 i 2, wojewoda wydaje decyzję o odmowie potwierdzenia prawa do rekompensaty.
3. Osoby, które posiadają zaświadczenia lub decyzje potwierdzające prawo do rekompensaty wydane na podstawie odrębnych przepisów i nie zrealizowały prawa do rekompensaty, występują do wojewody, który wydał decyzję, lub do wojewody właściwego ze względu na siedzibę starosty, który wydał zaświadczenie lub decyzję, z wnioskiem o ujawnienie w rejestrze, o którym mowa w art. 19 ust. 1, wybranej formy realizacji prawa do rekompensaty zgodnie z art. 13 ust. 1. W przypadku wyboru świadczenia pieniężnego realizowanego w formie przelewu osoba uprawniona wskazuje numer rachunku bankowego.
- 3a. Organem właściwym w sprawach zmiany, stwierdzenia nieważności lub wznowienia postępowania w sprawach zaświadczeń i decyzji potwierdzających prawo do rekompensaty wydanych na podstawie odrębnych przepisów jest wojewoda, o którym mowa w ust. 3.
4. Na decyzji lub zaświadczeniu, o których mowa w ust. 3, wojewoda zamieszcza adnotację o wybranej formie realizacji prawa do rekompensaty oraz o wysokości rekompensaty, określonej zgodnie z art. 13.

Art. 8.

1. Decyzja, o której mowa w art. 5 ust. 3, zawiera wskazanie:
 - 1) osoby lub osób, którym potwierdza się prawo do rekompensaty;
 - 2) zwaloryzowanej na dzień wydania tej decyzji wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3, również wskazanie zwaloryzowanej na dzień wydania decyzji wartości nabytego prawa własności nieruchomości albo wartości nabytego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i wartości położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali;
 - 3) wysokości rekompensaty określonej zgodnie z art. 13;
 - 4) wybranej formy realizacji prawa do rekompensaty zgodnie z art. 13 ust. 1.
2. Waloryzacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, dokonuje się zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Art. 9.

Organem wyższego stopnia w sprawach, o których mowa w art. 5 ust. 3 i art. 7 ust. 2, jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Art. 10.

1. Operaty szacunkowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 3, są sporządzane z uwzględnieniem dowodów wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1 i ust. 3.
2. W przypadku operatów szacunkowych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 156 ust. 3 i 4 oraz art. 158 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Art. 11.

1. Wartość rynkową nieruchomości pozostawionej poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej określa się na podstawie nieruchomości podobnych, położonych na obszarze porównywalnych rynków lokalnych funkcjonujących obecnie w Rzeczypospolitej Polskiej. Przy określaniu wartości nieruchomości uwzględnia się przeciętne ceny transakcyjne uzyskane za nieruchomości podobne, zbywane w miejscowości o zbliżonej liczbie mieszkańców, porównywalnym stopniu urbanizacji i charakterze administracyjnym do miejscowości, w której znajduje się nieruchomość pozostawiona, położonej na obszarze województwa lub miasta wydzielonego, o którym mowa w ust. 2, z uwzględnieniem współczynników określających różnice w poziomie rozwoju gospodarczego tych województw lub miast w okresie przed 1939 r., z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Za porównywalne województwa i miasta wydzielone, z uwzględnieniem współczynników, o których mowa w ust. 1, uznaje się:
 - 1) woj. lwowskie - województwo podkarpackie, współczynnik 1,00;
 - 2) woj. tarnopolskie - województwo małopolskie, współczynnik 0,67,
 - województwo podkarpackie, współczynnik 0,76;

3) woj. stanisławowskie	-	województwo małopolskie,
współczynnik 0,74,
	-	województwo podkarpackie,
współczynnik 0,84;
4) woj. wołyńskie	-	województwo lubelskie,
współczynnik 0,84,
	-	województwo świętokrzyskie,
współczynnik 1,02;
5) woj. poleskie	-	województwo podlaskie,
współczynnik 0,71;
6) woj. wileńskie	-	województwo podlaskie,
współczynnik 0,64,
	-	województwo mazowieckie,
współczynnik 0,41;
7) woj. nowogródzkie	-	województwo podlaskie,
współczynnik 0,80,
	-	województwo mazowieckie,
współczynnik 0,52;
8) woj. białostockie	-	województwo podlaskie,
współczynnik 1,00;
9) miasto Lwów	-	miasto Kraków,
współczynnik 1,00;
10) miasto Wilno	-	miasto Lublin,
współczynnik 1,00.
3. Wartość nieruchomości stanowiących lasy lub plantacje kultur wieloletnich określa się jako sumę wartości gruntu i odpowiednio wartości drzewostanu albo kultur wieloletnich. Przy określaniu wartości gruntu stosuje się metodę wskaźników szacunkowych gruntów, a przy określaniu wartości drzewostanu i kultur wieloletnich stosuje się przepisy art. 135 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.
4. W przypadku braku cen transakcyjnych, o których mowa w ust. 1, przy określaniu wartości budowli, budynków lub części tych budynków określa się ich wartość odtworzeniową.
5. Wartość nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej określa się według stanu na dzień ich pozostawienia oraz według cen albo kosztów odtworzenia na dzień sporządzenia wyceny.
6. Wartość nieruchomości określoną według zasad, o których mowa w ust. 1 i 3-5, mnoży się przez współczynniki wymienione w ust. 2.

Art. 12.

1. W przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3, wartość nabytego prawa własności nieruchomości albo wartość nabytego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i wartość położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali, określa się według stanu na dzień nabycia oraz według cen albo kosztów odtworzenia na dzień sporządzenia wyceny, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadku osób, o którym mowa w art. 6 ust. 3, które po dniu 1 stycznia 1998 r., zrealizowały prawo do rekompensaty, wartość nabytego prawa własności nieruchomości przyjmuje się na podstawie zwaloryzowanej na dzień wydania decy-

zji ceny ustalonej w umowie przeniesienia własności nieruchomości. Jeżeli nabytciu podlegało prawo użytkowania wieczystego, w tym przysługujące Skarbowi Państwa, wartość nabytego prawa przyjmuje się na podstawie zwaloryzowanych na dzień wydania decyzji odpowiednio opłat ustalonych w umowie o oddanie nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste oraz ceny sprzedaży położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali, albo ceny sprzedaży prawa użytkowania wieczystego przysługującego Skarbowi Państwa. Waloryzacji dokonuje się zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

Art. 13.

1. Prawo do rekompensaty jest realizowane w jednej z następujących form:
 - 1) zaliczenia wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej na poczet:
 - a) ceny sprzedaży nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa albo
 - b) ceny sprzedaży prawa użytkowania wieczystego przysługującego Skarbowi Państwa, albo
 - c) opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych stanowiących własność Skarbu Państwa i ceny sprzedaży położonych na nich budynków oraz innych urządzeń lub lokali, albo
 - d) opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, o którym mowa w przepisach odrębnych, albo
 - 2) świadczenia pieniężnego wypłacanego ze środków Funduszu Rekompensacyjnego, o którym mowa w art. 16.
2. Zaliczenia wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się w wysokości równej 20% wartości tych nieruchomości. Wysokość świadczenia pieniężnego stanowi 20% wartości pozostawionych nieruchomości.
3. W przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3, wysokość zaliczanej kwoty oraz wysokość świadczenia pieniężnego, o których mowa w ust. 2, pomniejsza się o wartość nabytego prawa własności nieruchomości albo wartość nabytego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i wartość położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali, przez osoby, o których mowa w art. 2 lub art. 3.

Art. 14.

1. Organy, jednostki organizacyjne i agencje, którym na podstawie odrębnych przepisów zostało powierzony wykonywanie uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa, określając warunki zbycia nieruchomości, nie mogą wyłączyć zapłaty ceny sprzedaży nieruchomości albo opłat, o których mowa w art. 13 ust. 1 lit. c i d, w sposób określony w art. 13. Zapłata w takim przypadku może nastąpić wyłącznie przez osobę wskazaną w zaświadczeniu albo decyzji lub przez jej spadkobierców, którzy przedłożą zbywającemu nieruchomość postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo o dziale spadku oraz dowody potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 2 lub art. 3.
2. W przypadku, o którym mowa w art. 6 ust. 3, osoba ubiegająca się o realizację prawa do rekompensaty jest obowiązana do przedłożenia dokumentów urzędo-

wych świadczących o wartości nabytego prawa własności nieruchomości albo wartości nabytego prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej i wartości położonych na niej budynków, a także innych urządzeń albo lokali, nabytego w ramach realizacji prawa do rekompensaty przez tę osobę lub przez jej poprzedników prawnych.

3. Kwota odpowiadająca wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz kwota odpowiadająca wartości nabytych praw, o których mowa w ust. 2, podlegają waloryzacji przez podmioty, o których mowa w ust. 1, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, na dzień realizacji prawa do rekompensaty.
4. Osobę, o której mowa w ust. 1, zwalnia się z obowiązku wniesienia wadium do wysokości kwoty nieprzekraczającej wysokości potwierdzonego prawa do rekompensaty, jeżeli dołączy do oferty pisemne zobowiązanie do uiszczenia kwoty równej wysokości niewniesionego wadium w przypadku uchylenia się od zawarcia umowy.

Art. 15.

W przypadku nabycia nieruchomości na zasadach określonych w ustawie nie stosuje się przepisów art. 62-66, art. 68 ust. 1-2a i 4 oraz art. 109-111 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz nie stosuje się bonifikat, o których mowa w przepisach odrębnych.

Art. 16.

1. Tworzy się państwowy fundusz celowy pod nazwą „Fundusz Rekompensacyjny”, z którego są finansowane wypłaty świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, oraz obsługa wypłat tych świadczeń. Dysponentem Funduszu Rekompensacyjnego jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.
2. Przychodami Funduszu Rekompensacyjnego są:
 - 1) wpływy ze sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, z ich częściami składowymi, realizowanej w trybach przetargowych, o których mowa w art. 29 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128, z późn. zm.²⁾), o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400 000 ha;
 - 2) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z przepisami o finansach publicznych;
 - 3) pożyczki z budżetu państwa udzielane w przypadku niedoboru środków wymienionych w pkt 1 i 2, w kwocie określonej w ustawie budżetowej;
 - 4) inne przychody.
3. Rada Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa i ministra właściwego do spraw budżetu państwa, uwzględniając aktualną sytuację budżetu, stan finansów publicznych oraz szczególny cel, na jaki udzielono pożyczki, może umorzyć pożyczki, o których mowa w ust. 2 pkt 3, w przypadku wyczerpania źródeł finansowania Funduszu Rekompensacyjnego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 i 2.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2772, z 2005 r. Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 141, poz. 997 i Nr 170, poz. 1217.

4. Środki ze źródeł, o których mowa w ust. 2 pkt 1, Agencja Nieruchomości Rolnych przekazuje w formie zaliczek kwartalnych, w wysokości ustalonej w rocznym planie finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału. Rozliczenie roczne zobowiązania następuje w terminie 14 dni po zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa sprawozdania finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
5. Do należności Funduszu Rekompensacyjnego w zakresie, o którym mowa w ust. 2, stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, Nr 85, poz. 727 i Nr 86, poz. 732).

Art. 17.

1. Wyплаты świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2, dokonuje Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „Bankiem”, ze środków Funduszu Rekompensacyjnego, na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.
2. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa przekazuje Bankowi dane osób uprawnionych do otrzymania świadczenia pieniężnego zawarte w rejestrach, o których mowa w art. 19 ust. 1 i 2.
3. Wyплата świadczenia pieniężnego następuje, na wniosek osoby uprawnionej i po dokonaniu adnotacji, o której mowa w art. 18, w formie wypłaty gotówkowej w placówce Banku lub przelewu na wskazany przez osobę uprawnioną rachunek bankowy.
4. Bank po otrzymaniu danych, o których mowa w ust. 2, zawiadamia o wypłacie osoby uprawnione do otrzymania świadczenia pieniężnego. W zawiadomieniu Bank informuje o adresach swoich placówek, a także o dokumentach potrzebnych do wypłaty świadczenia pieniężnego.
5. Bank wypłacając świadczenie pieniężne dokonuje waloryzacji zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, na dzień realizacji prawa do rekompensaty.

Art. 18.

1. Organy, jednostki organizacyjne i agencje, o których mowa w art. 14 ust. 1, oraz Bank w przypadku wypłaty świadczenia pieniężnego, w dniu realizacji prawa do rekompensaty przez osobę uprawnioną, umieszczają na zaświadczeniu lub decyzji, potwierdzających prawo do rekompensaty, adnotację o zrealizowaniu w całości albo w części tego prawa.
2. Adnotacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) datę, imię i nazwisko notariusza oraz oznaczenie aktu notarialnego sprzedaży nieruchomości lub oddania nieruchomości gruntowej w użytkowanie wieczyste;
 - 2) datę i oznaczenie decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości;
 - 3) położenie i oznaczenie nieruchomości;
 - 4) wskazanie formy realizacji prawa do rekompensaty;
 - 5) kwotę odpowiadającą wartości zrealizowanego prawa do rekompensaty oraz udział procentowy tej kwoty w wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
3. W przypadku wypłaty świadczenia pieniężnego adnotacja zawiera:

- 1) datę wypłaty świadczenia pieniężnego;
 - 2) kwotę odpowiadającą wartości zrealizowanego prawa do rekompensaty oraz udział procentowy tej kwoty w wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 64 Kodeksu cywilnego, adnotacji dokonuje sąd.

Art. 19.

1. Wojewodowie prowadzą wojewódzkie rejestry zawierające dane dotyczące:
 - 1) decyzji lub zaświadczeń, wydanych na podstawie niniejszej ustawy lub odrębnych przepisów, potwierdzających prawo do rekompensaty;
 - 2) osób, którym te prawa przysługują;
 - 3) stanu i formy realizacji tych praw.
2. Wojewodowie przekazują raz na kwartał, w terminie do końca miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, dane zawarte w rejestrach wojewódzkich ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, który prowadzi rejestr centralny.
3. Rejestry, o których mowa w ust. 1 i 2, są prowadzone w formie elektronicznej.
4. Rejestry, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają następujące dane osobowe osób, którym przysługuje prawo do rekompensaty:
 - 1) imię i nazwisko;
 - 2) imię ojca;
 - 3) numer PESEL albo, gdy numer ten nie został nadany, numer paszportu, dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
 - 4) adres zamieszkania.
5. Organy, jednostki organizacyjne i agencje, o których mowa w art. 14 ust. 1, są obowiązane do przekazywania wojewodom, w terminie 14 dni od dnia realizacji prawa do rekompensaty, wypisów z aktów notarialnych, a w przypadkach wymienionych w art. 13 ust. 1 pkt 1 lit. d, kopii decyzji, z których wynika zrealizowanie w całości albo w części prawa do rekompensaty, potwierdzonego zaświadczeniami albo decyzjami. Wypisy lub kopie decyzji przekazuje się wojewodom właściwym ze względu na miejsca położenia nieruchomości oraz wojewodom prowadzącym rejestry, o których mowa w ust. 1.
6. Bank jest obowiązany do przekazywania właściwemu wojewodzie potwierdzenia wypłaty środków pieniężnych w terminie 14 dni od dnia wypłaty świadczenia pieniężnego.
7. Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory rejestrów, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając potrzebę sprawnego przepływu danych i kontroli realizacji praw do rekompensaty.

Art. 20.

Do postępowań zakończonych wydaniem decyzji lub zaświadczeń potwierdzających prawo do rekompensaty stosuje się art. 145, art. 145a, art. 146 § 2, art. 147-152, art. 154 § 2, art. 155-159 oraz art. 161-163 Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że w przypadku zaświadczeń przepisy te stosuje się odpowiednio.

Art. 21.

W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514 i Nr 146, poz. 1546) w art. 4 w ust. 1 w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

- „16) nabycie w drodze spadku prawa do rekompensaty w rozumieniu ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 169, poz1418).”.

Art. 22.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, z późn. zm.³⁾) w art. 21 w ust. 1 po pkt 30 dodaje się pkt 30a w brzmieniu:

„30a) przychody uzyskane z tytułu:

- a) realizacji prawa do rekompensaty na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Nr 169, poz. 1418), przez osoby uprawnione na podstawie tej ustawy,
- b) sprzedaży nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego, nabytych w związku z realizacją prawa do rekompensaty, o której mowa w lit. a, do wysokości odpowiadającej procentowemu udziałowi wartości tej rekompensaty w cenie nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego z dnia nabycia nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego.”.

Art. 23.

W ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397, z późn. zm.⁴⁾) w art. 53 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

- „4. Osobom, o których mowa w przepisach o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zalicza się wartość pozostawionych nieruchomości, potwierdzoną decyzją albo zaświadczeniem, w wysokości równej 20% wartości tych nieruchomości, na poczet należności z tytułu:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 14, poz. 76, Nr 22, poz. 270, Nr 60, poz. 703, Nr 70, poz. 816, Nr 104, poz. 1104, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 8, poz. 64, Nr 52, poz. 539, Nr 73, poz. 764, Nr 74, poz. 784, Nr 88, poz. 961, Nr 89, poz. 968, Nr 102, poz. 1117, Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190, Nr 125, poz. 1363 i 1370 i Nr 134, poz. 1509, z 2002 r. Nr 19, poz. 199, Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 78, poz. 715, Nr 89, poz. 804, Nr 135, poz. 1146, Nr 141, poz. 1182, Nr 169, poz. 1384, Nr 181, poz. 1515, Nr 200, poz. 1679 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 595, Nr 84, poz. 774, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1608, Nr 202, poz. 1956, Nr 222, poz. 2201, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 54, poz. 535, Nr 93, poz. 894, Nr 99, poz. 1001, Nr 109, poz. 1163, Nr 116, poz. 1203, 1205 i 1207, Nr 120, poz. 1252, Nr 123, poz. 1291, Nr 151, poz. 1596, Nr 162, poz. 1691, Nr 210, poz. 2135, Nr 263, poz. 2619 i Nr 281, poz. 2779 i 2781 oraz z 2005 r. Nr 25, poz. 202, Nr 30, poz. 262, Nr 85, poz. 725, Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 102, poz. 852, Nr 143, poz. 1199 i 1202, Nr 155, poz. 1298 i Nr 164, poz. 1365 i 1366.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055, z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844, z 2004 r. Nr 6, poz. 39, Nr 116, poz. 1207, Nr 123, poz. 1291, Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703 i 2722 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1400.

- 1) części ceny sprzedaży przedsiębiorstwa, o którym mowa w ust. 2, odpowiadającej wartości praw do nieruchomości wchodzących w skład tego przedsiębiorstwa, o których mowa w przepisach o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości będących przedmiotem zbycia, jako niestanowiące przedsiębiorstwa mienie przejęte przez Skarb Państwa po rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.”.

Art. 24.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 41, poz. 399) w art. 9 w pkt 14 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 15 w brzmieniu:

- „15) sprzedaż nieruchomości dokonaną w ramach realizacji prawa do rekompensaty w rozumieniu ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Nr 169, poz.. 1418) – do wysokości kwoty odpowiadającej wartości zrealizowanego prawa do rekompensaty.”.

Art. 25.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 253, poz. 2532, z późn. zm.⁵⁾) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 w lit. l średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. m w brzmieniu:

- „m) rekompensat w rozumieniu ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 169, poz.. 1418);”.

Art. 26.

Ilekoć w odrębnych przepisach jest mowa o prawie do zaliczania wartości nieruchomości poza obecnymi granicami państwa polskiego w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r., należy przez to rozumieć prawo do rekompensaty, o którym mowa w niniejszej ustawie.

Art. 27.

Postępowania w sprawach potwierdzenia prawa do rekompensaty wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie jej przepisów.

Art. 28.

Traci moc ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o zaliczaniu na poczet ceny sprzedaży albo opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa wartości nieruchomości pozostawionych poza obecnymi granicami państwa polskiego (Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 39 i Nr 273, poz. 2722).

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2005 r. Nr 14, poz. 115, Nr 48, poz. 447, Nr 62, poz. 550, Nr 90, poz. 757, Nr 94, poz. 788, Nr 113, poz. 954, Nr 143, poz. 1199 i Nr 153, poz. 1272.

Art. 29.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.